

כל שעה פרק שני פסחים

מ.

עין משפט
גד מצוה

קסו א מ"י פ"ה מהל'
ח"מ הלכה ד
ט"ו"ע א"ח ט"י מקב
ס"ף 6:
קסב ב ג ד מ"י פ"ה
מהלכות מהל' ו
ז ט"ו"ע א"ח ס"מ מנ
ס"ף 6:
קסג ד מ"י ט"ו הלכה ח
ט ט"ו"ע א"ח
ס"מ מנ ס"ף 7:

ה"ג ר"ח כ"ל שאילו מניחין על פי אבוב של ק"א"ם והם מתבקעות. פירוש כלי שבעלי קליות עושין זו קליות והוא מנוקב כדאמרינן בפרק ר' ישמעאל (מנחות 77 ע"א) מניחין בתוך אבוב של קלאים כדי ש' שמגמור האור זכולו והם מתבקעות מכה האור וכן מלא ר"י בספר ישן צ"ש רבינו ת"ס:

תרגומא אקמחים. תימה השתא אמאי תני סלמות ויש לומר ללמדני קמני"א: **כ"י מהפכיתו כיפי הפכיתו ראש מצוה.** וא"ת כיון הפכיתו ראש דזעי שימור צעמ היפון אס כן היכי מוכח דמצוה ללמוד דילמא לאו מצוה היא אלל דלריך שימור מתמלמו ועד סופו ויש לומר דעיקר שימור כדי שלא תממין וסבר רבא אי לאו שיש שימור תממין צעמה שהוה עדיין דגן כגון לתיתה לא היה מלריך שימור צעמ צי דרי מתחילת הדגן 3:

תורה אור השלם
1. ושמרתם את המצות כי בעצם היום הזה הוצאתי את צבאותיכם מארץ מצרים ושמרתם את היום הזה לדורותיכם וקחתם עולקם: שמות יב וז

לעני רש"י
אשטרייני"ב
[אישטרייני"ב ט]. סוגר.

רבינו הגנאל (המשך)
לרבה אוכלת פת מפותשת. פירוש כגון פת קיבר שאין בה סלת, נ"א: כי בלא לתיתה אין יוצא סולת (קריה) ואמר רב נחמן לותת דהא בי רב הונא ובי רבא בר אבהו לתת, ורבא אמר אסור לתת. ומתבתין עליה אין לתתין את השעורים בפסח את חטין שרי כו'. פ"י צריא (כגון) הסוד שהוה באמצע של חטין, אבל השעורים שיעי דתניא אין לתתין את חטין ביה צריא עיילי בהו מ"א אבא רבא מותר לתת, דתניא יוצאין בפת נקיה והדרא, ואי אפשר לפת נקיה בלא לתיתה, כלומר אם אין שורין את החטים לא תצא מהם סלת נקיה. ומתובי רב פפא מהא דתניא הקמחין והסלתות לא תצא מהם סלת כריס ממיא ושל כפריס מהוריס, ש"מ מוקמתי טהורין, מכלל דלא סהורין, וקרי להו סלתות, הנה הסלת בלא לתיתה, דתייב הא דקמחי של כפריס טהורין אקמחים בלבד ולא אסלתות. והא דתניא רבא אי אפשר לפת נקיה בלא לתיתה, דתייב היי, דהא ממיא דשמואל אמרו חטים של מנחות אין לתתין אותן. וקרי להו התורה סלת, הנה נמצאת סלת בלא לתיתה. הדר אמר רבא מצוה לתת, דתייב דמיא אלא שמור דחטים בלתייה, אבל שימור ה"ה ליתיה שימור מדרב הונא, דאמר הבצקות של גרים אדם ממלא כריסו ובלבד שיאכל כות מצה באחרונה, ואי הוה שימור דלישה שמור היה עושה שימור לבצק של גוי ואינו צריך כות אחר, ודחינן הני בצקות של גרים משום דלא אחתיל בהו

ה"ג ר"ח כ"ל שאילו מניחין על פי אבוב של ק"א"ם והם מתבקעות. פירוש כלי שבעלי קליות עושין זו קליות והוא מנוקב כדאמרינן בפרק ר' ישמעאל (מנחות 77 ע"א) מניחין בתוך אבוב של קלאים כדי ש' שמגמור האור זכולו והם מתבקעות מכה האור וכן מלא ר"י בספר ישן צ"ש רבינו ת"ס: **תרגומא אקמחים.** תימה השתא אמאי תני סלמות ויש לומר ללמדני קמני"א: **כ"י מהפכיתו כיפי הפכיתו ראש מצוה.** וא"ת כיון הפכיתו ראש דזעי שימור צעמ היפון אס כן היכי מוכח דמצוה ללמוד דילמא לאו מצוה היא אלל דלריך שימור מתמלמו ועד סופו ויש לומר דעיקר שימור כדי שלא תממין וסבר רבא אי לאו שיש שימור תממין צעמה שהוה עדיין דגן כגון לתיתה לא היה מלריך שימור צעמ צי דרי מתחילת הדגן 3: **לעני רש"י** אשטרייני"ב [אישטרייני"ב ט]. סוגר. **רבינו הגנאל (המשך)** לרבה אוכלת פת מפותשת. פירוש כגון פת קיבר שאין בה סלת, נ"א: כי בלא לתיתה אין יוצא סולת (קריה) ואמר רב נחמן לותת דהא בי רב הונא ובי רבא בר אבהו לתת, ורבא אמר אסור לתת. ומתבתין עליה אין לתתין את השעורים בפסח את חטין שרי כו'. פ"י צריא (כגון) הסוד שהוה באמצע של חטין, אבל השעורים שיעי דתניא אין לתתין את חטין ביה צריא עיילי בהו מ"א אבא רבא מותר לתת, דתניא יוצאין בפת נקיה והדרא, ואי אפשר לפת נקיה בלא לתיתה, כלומר אם אין שורין את החטים לא תצא מהם סלת נקיה. ומתובי רב פפא מהא דתניא הקמחין והסלתות לא תצא מהם סלת כריס ממיא ושל כפריס מהוריס, ש"מ מוקמתי טהורין, מכלל דלא סהורין, וקרי להו סלתות, הנה הסלת בלא לתיתה, דתייב הא דקמחי של כפריס טהורין אקמחים בלבד ולא אסלתות. והא דתניא רבא אי אפשר לפת נקיה בלא לתיתה, דתייב היי, דהא ממיא דשמואל אמרו חטים של מנחות אין לתתין אותן. וקרי להו התורה סלת, הנה נמצאת סלת בלא לתיתה. הדר אמר רבא מצוה לתת, דתייב דמיא אלא שמור דחטים בלתייה, אבל שימור ה"ה ליתיה שימור מדרב הונא, דאמר הבצקות של גרים אדם ממלא כריסו ובלבד שיאכל כות מצה באחרונה, ואי הוה שימור דלישה שמור היה עושה שימור לבצק של גוי ואינו צריך כות אחר, ודחינן הני בצקות של גרים משום דלא אחתיל בהו

סרטי חטי. גרעיני חטיין אלל חדא חטימא: **דילמא אסיה חדא ויסבה בציריא דחברתה.** צדקת של חברתה: **דיקולא דמיה.** רחמים המים: **ציריא.** סדק כמו (6) טיילא חריפא דמלרי זיקי דמסכת ע"ז (דף 3): **אי הכי אפילו חדא.** שכולתא נמי לא ליחרוך: **דילמא נפקי.** מלא מחיטי דברישא חדא וכלעי

מקיס דליך רישא: ה"ג והדר צ"ה **צ"י דל אגז מדלייכו לא מחמעני.** כל דרך נפילתם לא מחמעני: **לצ"ה דאזישונא.** כד שמיצבין מצוכו קליות בתנור: **סחיפא שרי.** אס פיו כפוי למטה שיהו המים הנפלטין מן הקלי על ידי חוס האור זצין ויואלין לחוך שרי: **וקיפא.** שיהא זוקף כדרכו אסור שהמים נפלטין וחורין ונבלעין. ומדלמך **צ"י סחיפא שרי משום דדייצי אצראי שמע מינה הדר צ"ה מנמי דלמך לעיל לא ליחרוך איניש תרמי שצ"ה דהני נמי דייצי מניא ושרקי ונפלי ולא מיכלעי **צ"דך:** **נצקעו.** מחמת הניפוח שמחמת המים אסורות דודאי ממהרות להחמיץ: **שון צומן.** אס רואה שנפסות שורן צומן: **וחומן לומן.** אשטרייני"ב צלע"ז ואינו מניחן להחמיץ: **וכן מספקות מאליהן.** שאין יכולות לעמוד מפני ריח היין: **דורא דני צר השו.** ככפר של אומה האיש: **נצקעו ממש.** כלומר דאין אסורות אלל נצקעו ממש ואומן לא מצוקעות ממש היו והמירן: **אמר רבא גרסינן:** **צעל נפש.** חסיד": **הכי קאמר אפילו חטי.** חסידן קשין משעורין ואין ממהרין להחמיץ **צעל נפש** לא ילמות אלל דלאו **צעל נפש** דלא (6) מחמר על נפשיה כולי האי: **דשריין.** קשים: **לאצ"ה.** רבה. הכי קרי ליה לשון רבנות: **מאן דלאים ליה לאצ"ה יאכל לחם עיפושא.** כלומר לא תהא סולתן נקיה: **דהא צי רב הונא נפסי.** כולה רב נחמן **אמר לה:** **ורבא אמר אסור לנפוס.** לכולי עלמא: **דשען.** שחלקין הן: **והדרין קינר:** **של כפריס טהוריס:** לפי שאין מקפידין על סולתן לעשותן נקיה כל כך ולא לתמי לחטי דידהו ונמצא שלא הוכשרו וקא קרי להו סולת אלמא אפשר לנקיה בלא לתיתה: **צמר דנפק.** רבא מצי מדרשא: **אמר.** רב פפא נצטער צעמנו מדוע לא מוכרתי להשיב לו מהא דלמך ר' ירמיה כו': **ואי לאו.** לתיתה דעכשו צעי שימור **הוא.** אי לא עבד ליה שימור מקמי**

(6) לעיל לה: מנחות ט: (א) [לקמן מב.], (א) [לקמן מב.], (ד) [פסחין א:], (ה) לעיל לה: (ו) לעיל לה: (ז) [הא דאשטרייני"ב מהל' סלמות פ"ל ומינה היא נמקם:]

הגהות הב"ח
(א) רש"י ד"ה ציריא סדק כמו טיילא. צ"ה לשון יין: (ב) ד"ה הכי קאמר וכו': (ג) רש"י לאצ"ה נפש לא מחמעני: (ד) ד"ה לאצ"ה ד"ה מאן דלאים ליה: (ה) ד"ה צלע"ה מהל' סלמות פ"ל ומינה היא נמקם:

מוסף רש"י
צומן. לשון חטיב וסדוק (חזקוני טו). בעל נפש. אדם כשר (חזקוני טו). המושל בלבו וממרחק מן העבירות (הגהות ח"א סי' פד). מותר לתת. לצדוק משען חטים ולתתן צממקת ולא חיישין לחומן האולל ויובטל מיל (סנהדרין ג). ובלבד שיאכל כות מצה. אסור, באחרונה. משום דנמנא מלוה שיעין שסור לשם מצוה (קדושין עו).

מוסף תוספות
א. הקמחים של כפרים טהורים והמלחות של נכריס טמאים. חוס' ארזאי. ב. י"ל. והירדו צדוקי עיקר שימור היינו בנבונא דצריך שימור, ואי לאו לתיתה וליכא עיקר שימור, ודאי דלא צריך שימור קמי לישא כולל, אבל כיון דמצוה לתת, משום ההוא, הדי עיקר שימור, צריך ג"כ שימור מתחילת דגן. ח"י ה"ר.

רבינו הגנאל
והא דאמר אביי לא נהירך איניש רתיב שבלי כותיה. הדי. לית הלכתא כותיה אלא כרבא דאמר מי פירות אין מחמיצין. כן פירוש דשמועה חצבא דאבישונא שון שבילי דשערי ריביתא, אמר אביי כשנותנין את ההצבא בתנור בימות הפסח ופיה למטה, כל זיעה שיוצא מאותן השעורים שפוכין בתנור, ואם לאו לא ישאור אותן המים היוצאין מן מחמיצין. ולית הלכתא כאביי, וקיימא לן לך מי פירות אין מחמיצין. ת"ד אין לתתין את השעורין בפסח. ואם לתתן, בתבקעו אסורות, לא נתבקעו מותרות. ואמרין לא נתבקעו ממש, אלא כל שמוניחין על פי אבוב של קלאים והן מתבקעות וכן הלכתא. ור' יוסי דאמר שורין בחומין מקמי שתחמיצין עומת לית הלכתא כותיה, דהא בהדיא אמר שמואל אין הלכה כר' יוסי. והא דעביד שמואל עובדא נתבקעו ממש לא סמכינן עליה. אמר רבא בעל נפש, כלומר המתרוק מריח עבודה ומדקיק הרבה על עצמו. לא ילמות אפילו חטין דשריין. פירוש שריין שון חומין, ולא אורי ליידי חומין, הא לא ילמות כל שכן שעורים. אמר רב נחמן מאן דציאת

ישראל בשמור, דגוי לאו בר שימור הוא, אבל ישראל דבר שימור הוא אם התחיל מתחלה להשמר אפילו שימור דלישה הוי שימור. אפילו הכי לא הדר ביה רבא, דאמר רבא לתנור דהוה מהפכי לגורן, והן העומרין, הפכו לשם מצוה, כלומר הוזהרו מהכשרת המים והפיכו להו למקום שאין בו הכשרת המים שיהיה שימור מתחילה לשמן לשם מצוה.